

Tax Independent Advisors

Taxademy Bülten

No : 2020-47
Tarih : 24 Nisan 2020
Konu : Nakdi Ücret Desteğinin Usul ve Esasları Yayınlandı.

Merhaba,

Malum, COVID-19 salgınının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması amacıyla ülkemizde ve dünya genelinde sosyal ve ekonomik hayata ilişkin birtakım tedbirler alınmaktadır.

Bu yasa ile getirilen en önemli düzenleme de nakdi ücret ödemesidir.

17 Nisan 2020 tarihinde [2020-45](#) sayılı sirkülerimizde detaylarını sizlere sunmuş olduğumuz ikinci önlem paketi olarak hazırlanan ve Meclise sunulan 15 maddelik kanun teklifi 16 Nisan 2020 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek “7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun” olarak yasalaşmış ve 17 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanunun 7nci maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen madde ile nakdi ücret ödemesi konusu düzenlenmiştir. Bununla ilgili ayrıntılar ise 22 Nisan 2020 tarihinde SGK’nın web sayfasında yayımlanan uygulamaya ilişkin [usul ve esaslar](#) ile belirlenmiştir.

Maddenin tam metnine sonra da Bakanlık tarafından yayımlanan usul ve esaslara bakalım.

MADDE 7 – 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 24 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi bulunmakla birlikte 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15/3/2020 tarihinden sonra 51 inci madde kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve bu Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylılık aylığı almamak kaydıyla ve 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz.

Birinci fıkra kapsamında ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesince belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

Bu madde kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlardan 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri Fondan karşılanır.

Bakanlık, nakdi ücret desteğine ilişkin ödeme usul ve esaslarını belirlemeye ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.”

Tax Independent Advisors

1- Kapsama giren ücretsiz izne ayrılan işçiler kimlerdir? Bildirimler nasıl yapılır?

Nakdi ücret desteğinden yararlanılabilmesi için ücretsiz izne ayrılan işçilere ilişkin aylık bildirimler, <https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi> internet adresinden ücretsiz iznin verildiği ayı takip eden ayın 3'üne kadar işverenlerce yapılır. Bu şekilde bildirim yapılan işçiler için ilgili aya ait Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde eksik gün nedeninin, "28-Pandemi Ücretsiz İzin" olarak seçilmesi gerekmektedir. 5510 sayılı Kanunun Ek-9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde ay içerisinde 10 günden fazla sigortalı çalıştıranlar ise bu durum değişikliğini, ücretsiz iznin verildiği ayın sonuna kadar aynı eksik gün koduyla Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerine/Sosyal Güvenlik Merkezlerine bildirirler.

4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında verilen ücretsiz izin bilgilerine ilişkin işverenler tarafından yapılan başvuru ve güncelleme işlemleri, ücretsiz iznin uygulandığı ayı takip eden ayın sonuna kadar SGK'ya bildirilir. Ancak bu şekilde uygulamanın yürürlükte olduğu sürenin tamamlanmasından sonra izleyen ay sonuna kadar yapılan ve hak doğurucu nitelikteki başvurular en fazla bir önceki ay için yapılır.

Kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayanlar için APHB/MPHB bildirilmiş olan "18-Kısa Çalışma Ödeneği" gerekçesinin ikinci fıkradaki süreler içerisinde "28-Pandemi Ücretsiz İzin" olarak güncellenmesi ve işverenler tarafından birinci fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde ücretsiz izin başvurusunda bulunulması gerekir. Ayrıca 17/4/2020 tarihinden sonra ücretsiz izne ayrılmasına rağmen, APHB/MPHB de "28-Pandemi Ücretsiz İzin" eksik gün nedeni yerine yanlışlıkla başka bir koddan bildirim yapanların, eksik gün kodunun değiştirilmesi için SGK'nın ilgili il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezine başvurmaları gerekir.

İşveren, Nakdi Ücret Desteğinin uygulama süresi kapsamında, ilgili ayda işçinin ücretsiz izne ayrıldığı gün sayısını, işçinin T.C. Kimlik Numarasını, işçinin IBAN numarasını ve cep telefonu bilgilerini SGK işveren sistemi başvuru ekranı üzerinden bildirir.

2- İşsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler ne yapacaklar?

15/03/2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneği başvurusuna rağmen bu ödeneye hak kazanamayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri, ayrıca başvuru yapmalarına gerek bulunmaksızın İŞKUR tarafından resen gerçekleştirilir.

Tax Independent Advisors

15/03/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri, <https://esube.iskur.gov.tr> adresinden veya e-Devletten işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmaları üzerine İŞKUR tarafından gerçekleştirilir.

3- Peki, hak kazanma şartları nelerdir?

Ücretsiz izne ayrılanlar açısından;

1. 17/4/2020 tarihi itibarıyla iş sözleşmesinin bulunduğu işveren tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca ücretsiz izne ayrılmak,
2. Kısa çalışma ödeneğinden yararlanmamak,
3. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak,
4. SGK'ya 01, 04, 05, 06, 12, 14, 20, 29, 32, 35, 39, 52, 53, 54 veya 55 no.lu belge türlerinden bildirilmiş olmak,

Koşullarını birlikte taşımaları ve işverenleri tarafından 5 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında gerekli bildirimin yapılması halinde, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrıldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanır.

İşverenleri tarafından kısa çalışma başvurusunda bulunulan ve başvurunun kabul edilmesine karşın gerekli prim şartlarını sağlamadığı gerekçesiyle kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayanlar, birinci fıkradaki koşulları taşımaları ve işverenleri tarafından ilgili dönem için eksik gün gerekçelerin in 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında verilen ücretsiz izin olarak güncellenmesi halinde, ücretsiz izne ayrıldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanır.

15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve yine aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamaları kaydıyla, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, işsiz kaldıkları süre kadar nakdi ücret desteğine hak kazanır.

4447 sayılı Kanunun 50'nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi doğrultusunda daha önce hak ettiği işsizlik ödeneği süresini dolduruncaya kadar işsizlik ödeneği tekrar başlatılanlar, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, ödemenin bittiği tarihten itibaren nakdi ücret desteğine hak kazanır.

Tax Independent Advisors

4- Ödeme süresi ne zaman ve bu tutardan bir kesinti yapılacak mı?

Nakdi ücret desteğinin süresi, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrılanlar için, 17/4/2020 – 17/7/2020 tarihleri arasında ücretsiz izinli olunan süreleri kapsar. Cumhurbaşkanı tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak sürenin uzatılması halinde, nakdi ücret desteği de aynı süre için uzatılacaktır.

15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve yine aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler için nakdi ücret desteğinin süresi, 17/4/2020 – 17/7/2020 tarihleri arasında işsiz olarak geçen süreleri kapsar. Cumhurbaşkanı tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak sürenin uzatılması halinde, nakdi ücret desteği de aynı süre için uzatılacaktır.

Nakdi ücret desteğini hak eden her bir kişi için yapılacak ödeme, 39,24 TL olarak belirlenen bir günlük tutardan damga vergisi düşüldükten sonra hesaplanan tutar ile ödemeye hak kazanılan gün sayısı çarpımı sonucu elde edilecek tutara tekabül eder.

Hesaplanan ödeme tutarından damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz. Son zamanlarda çok tartışıldığı için söyleyelim bu tutar gelir vergisine veya veraset ve intikal vergisine tabi değil

Nakdi ücret desteği, 1 ay içerisinde en çok 30 gün olmak üzere ödeme kanalları yoluyla işçinin kendisine ödenir.

Birden fazla işyerinde çalışırken, bu işyerlerinden 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında ücretsiz izne ayrılanlar adına işverenler tarafından bildirilen prim ödeme gün sayılan toplanır. Bu kişiler adına 30 günden eksik kalan gün sayısı kadar nakdi ücret desteği ödenir. İlgili ayda toplamda 30 gün ve üzeri prim bildirimi yapılması durumunda, bu kişiler nakdi ücret desteğine hak kazanamaz.

5- Genel sağlık sigortası nasıl olacak?

Nakdi ücret desteğinden yararlananlardan, 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu madde kapsamında SGK tarafından tescili yapılan kişilere ait genel sağlık sigortası primleri, İŞKUR tarafından SGK'ya aktarılır.

Tax Independent Advisors

6- Kanunda bir ceza var mı? Takibi nasıl yapılacak?

Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır. Hem kısa çalışma ödeneğinde hem de nakdi ücret desteğinde yararlanan kişilerin tüm bilgileri İşkur tarafından tutulduğu için buna yönelik olarak ileride inceleme, analiz ve örnekleme olarak geriye doğru teftiş yapılacağını düşünüyoruz.

7- Destek ne zaman ve hangi hallerde kesilir?

Nakdi ücret desteğinden yararlanan dönemde, aynı veya başka bir işyerinde işe başlanması ve/veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı alınmaya başlanması halinde nakdi ücret desteği kesilir.

8- Son olarak uygulamayı hangi kurum yapacak ve ödemeler ne zaman yapılacak?

Nakdi ücret desteğine ilişkin iş ve işlemler SGK ve İŞKUR işbirliği ve koordinasyonu ile yürütülür. SGK, nakdi ücret desteği kapsamında işverenler tarafından yapılan beyana bağlı bilgileri aylık olarak bildirilen ücretsiz iznin yapıldığı ayı takip eden ayın 5'ine kadar İŞKUR'a bildirir. İŞKUR, bu verileri esas alarak nakdi ücret desteklerini her ayın 8'inde ödemeye başlar. Belirlenen günlerin hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine denk gelmesi halinde takip eden ilk iş günü işlemler gerçekleştirilir.

Söz konusu günlerde değişiklik yapmaya Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı yetkilidir.

Bu konuyla ilgili olarak merak edilen hususlar için bize ulaşabilirsiniz.

Şaban Küçük, Yeminli Mali Müşavir

Tax Independent Advisors | Legal & Tax

Mecidiyeköy Mahallesi Şehit Ahmet Sok. Ada Residence No: 6-10/51, Kat: 3

34381 Şişli İstanbul Tel: +90 212 211 11 10

Ankara: Kent İş Merkezi, Mustafa Kemal Mahallesi, 2152 Cadde, No:2 Kat:9 Daire No:18

Çankaya/Ankara, 06510 Tel: +90 312 446 92 05

www.ia.com.tr